

FIȘA DISCIPLINEI

ISTORIA BISERICII UNIVERSALE (NOȚIUNI INTRODUCTIVE)

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Asistență Socială
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	ISTORIA BISERICII UNIVERSALE (1)			Codul disciplinei	OLR4453
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. prof. univ. dr. habil. Gabriel-Viorel Gârdan				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. lect. univ. dr. Bogdan-Paul Ivanov				
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină fundamentală (DF)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					22
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					21
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					1
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				58	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența în conformitate cu reglementările în vigoare ale UBB și ale Facultății de Teologie Ortodoxă. Prezența obligatorie la testul din timpul semestrului. Telefoanele mobile se țin închise pe durata cursului, cu excepția situației în care se desfășoară activități interactive on-line.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pentru predarea cu în târziere a portofoliului de seminar, acesta va fi depunctat cu 0.5 pct./zi de în târziere.

	Plagiarea lucrării de seminar și a temelor din portofoliu atrage după sine respingerea lucrării și nepromovarea examenului.
--	---

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP 1	Respectă cerințele de sănătate și siguranță în domeniul asistenței sociale.
CP 2	Evaluează impactul social al acțiunilor asupra utilizatorilor de servicii.
CP 4	Furnizează servicii sociale în diverse comunități culturale.
CP 8	Demonstrează leadership în cazurile de asistență socială.
CP 13	Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT 1	Dă dovadă de inițiativă.
CT 2	Oferă consiliere altora.
CT 3	Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP 1	1. Studentul explică fundamentele biblice, morale și sociale ale respectării sănătății și siguranței persoanei în contextul asistenței sociale.	1. Studentul corelează norme de protecție și siguranță cu principii teologice privind demnitatea persoanei și grija față de aproapele.
CP 2	2. Studentul descrie, din perspectivă biblică, istorică și socială, efectele acțiunilor umane asupra persoanelor și comunităților asistate.	2. Studentul utilizează concepte fundamentale de cercetare socială și teologie socială pentru a evalua impactul intervențiilor asupra beneficiarilor.
CP 4	3. Studentul explică importanța contextului cultural, religios și istoric în furnizarea serviciilor sociale către comunități diverse.	3. Studentul analizează situații sociale concrete prin raportare la istoria Bisericii, expresiile culturale ale doctrinei și pluralitatea comunităților.
CP 8	4. Studentul descrie modele biblice, eclesiale și istorice de slujire, conducere responsabilă și grijă față de comunitate 8. The student descr	4. Studentul valorifică exemple din Scriptură, istoria Bisericii și teologia socială pentru înțelegerea leadershipului în asistența socială
CP 13	5. Studentul cunoaște temeuriile biblice, istorice și doctrinare ale misiunii creștine desfășurate în spirit pașnic, dialogic și slujitor	5. Studentul interpretează misiunea de propovăduire a credinței în legătură cu slujirea socială, responsabilitatea comunitară și respectul față de libertatea persoanei.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	
1.	Studentul explică particularitățile modului în care creștinismul a influențat viața socială.
2.	Studentul recunoaște etapele istoriei Bisericii creștine.
3.	Studentul identifică, evenimentele, mecanismele și figurile majore din istoria Bisericii creștine.
4.	Studentul evaluează impactul evenimentelor istorice asupra vieții sociale.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)	
1.	Studentul integrează fenomenele/evenimentele care au avut influențe asupra răspândirii creștinismului.
2.	Studentul utilizează metode interdisciplinare pentru analiza documentelor istorice.
3.	Studentul elaborează prezentări cu privire la istoria contextului în care s-a dezvoltat activitatea socială.
4.	Studentul distinge influențele personalităților bisericești în dezvoltarea activității sociale a Bisericii.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
Cunoaștere și autocunoaștere sau despre necesitatea studierii Istoriei Bisericești	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Starea lumii iudaice și greco-romane la apariția creștinismului	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Istoricitatea Mântuitorului Iisus Hristos.		1 prelegere
Întemeierea Bisericii. Activitatea misionară a Sfinților Apostoli	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Activitatea misionară a Sfântului Apostol Pavel	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Organizarea Bisericii primare și viața creștină	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Biserica în timpul persecuțiilor	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegeri
Biserica în epoca sinoadelor ecumenice	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegeri
Iconoclasmul. Sinodul VII-Ecumenic	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Schisma cea mare	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Cruciadele	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Reforma protestantă	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Biserica Ortodoxă în epoca contemporană	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Locul creștinismului în configurația religioasă globală	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Bibliografie		
Viorel Ioniță (coordonator), <i>Istoria Bisericească Universală</i> (vol. I), manual pentru Facultățile de Teologie din Patriarhia Română, Editura Basilica, București, 2019, (ediția a II, 2020) și vol. II/II, Editura Basilica, București, 2021.		

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

- Justo L. Gonzales, <i>Ghid pentru studiul Istoriei Bisericești</i>, traducere de Cezar Login și Gabriel-Viorel Gârdan, ediție, studiu introductiv și bibliografie de Gabriel-Viorel Gârdan, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010. - Alexander Schmemmann, <i>O istorie a Bisericii de Răsărit</i>, Editura Sofia, București, 2016. - Emil Dumea, <i>Teme de istorie a Bisericii</i>, Editura Sapiența, Iași, 2002. - Diarmaid MacCulloch, <i>Istoria Creștinismului</i>, Editura Polirom, 2011		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
Cum se scrie un text științific istoric. Noțiuni metodologice	Expunere	1 seminar
Începuturile creștinismului	dezbatere sau discuție colectivă	1 seminar
Persecuțiile	dezbatere sau discuție colectivă	1 seminar
Sinoadele ecumenice și importanța lor	dezbatere sau discuție colectivă	1 seminar
Încreștinarea popoarelor	dezbatere sau discuție colectivă	1 seminar
Ierusalimul în memoria istorică și spirituală a lumii creștine în primul mileniu	dezbatere sau discuție colectivă	1 seminar
Evul mediu și noua spiritualitate	dezbatere sau discuție colectivă	1 seminar
Schismă și erezie în Evul Mediu. Percepții, temeri, mecanisme de urmărire și reprimare	dezbatere sau discuție colectivă	2 seminarii
Semnificația Reformei	dezbatere sau discuție colectivă	1 seminar
Epoca frământărilor.	dezbatere sau discuție colectivă	2 seminarii
Creștinismul și ideologiile: Comunismul, Liberalismul, Nazismul, Provocarea democrației. Lumea catolică și lumea ortodoxă.	dezbatere sau discuție colectivă	2 seminarii
Bibliografie Daniel Benga, <i>Metodologia cercetării științifice în teologia istorică</i> , Editura Sofia, 2005 Gabriel-Viorel Gârdan, Laurențiu Lucaci, Doru Denis Sălăjean, Gabriel Cireasă, Cătălin Emanuel Ștefan, Bogdan Șopterean, Stelian Pașca-Tușa, <i>Istoria Bisericească Universală în cercetările profesorilor ortodocși români. Ghid Bibliografic</i> , vol. I, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2025. <i>Originile creștinismului</i> , introducere de Pierre Geoltrain, traducere de Gabriela Ciubuc, Editura Polirom, Iași, 2002. Marc Bloch, <i>Pledoarie pentru istorie</i> , în românește de George Cipăianu, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2007. Jean Comby, <i>Să citim istoria Bisericii</i> , vol. 1–2, traducere de Mihaela Voicu și Mariana Petrișor, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1999–2001. Jaroslav Pelikan, <i>Iisus de-a lungul secolelor. Locul lui în istoria culturii</i> , traducere din engleză de Silvia Palade, Editura Humanitas, București, 2000. Richard H. Niebuhr, <i>Cristos și cultura</i> , traducere de Teofil Stanciu, Editura Casa Cărții, Oradea, 2021. Andre Vauchez, <i>Spiritualitatea Evului Mediu occidental, secolele VIII–XII</i> , traducere de Doina Marian și Daniel Barbu, Editura Meridiane, București, 1994. John Bossy, <i>Creștinismul în Occident (1400–1700)</i> , traducere din engleză de Dorin Oancea, Editura Humanitas, București, 1998. Thomas Asbridge, <i>Cruciadele. Istoria războiului pentru eliberarea Pământului Sfânt</i> , Editura Polirom, Iași, 2013.		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Identificarea principalelor etape din istoria Bisericii creștine și încadrarea cronologică a evenimentelor și persoanelor.	EVALUARE ÎNȚĂLĂ 1 octombrie 2026 TEST 10 decembrie 2026	/
	Înțelegea mecanismelor care au modelat viața Bisericii în istorie. Demonstrarea competențelor reale de înțelegere a semnificației evenimentelor istorice	EXAMEN condiționat de: prezența la TEST predarea portofoliului de seminar. 21 IANUARIE 2027, ora 12.00 28 IANUARIE 2027, ora 18.00 RESTANȚE 18 FEBRUARIE 2025, ora 16.00	50%
9.5 Seminar/laborator	Integrarea într-un discurs interpretativ propriu a aspectelor discutate cu privire la Istoria Bisericească Universală.	Prezentarea unui portofoliu care va conține lucrare de seminar susținută pe parcursul semestrului, fișe de analiză a unor lucrări științifice, alte teme atribuite în timpul activității didactice. Portofoliul se încarcă pe platforma Teams a cursului până în data de 12 IANUARIE 2027	25%
	Respectarea standardelor pentru lucrările cu caracter științific, logica abordării tematice, atingerea unui nivel al gândirii analitice și al exprimării sintetice.		
9.6 Standard minim de promovare			
Explicarea mecanismelor care au dus la răs pândirea creștinismului.			
Recunoașterea etapelor principale din istoria Bisericii creștine în primele trei secole.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiilor de evaluare pe parcurs.

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
								Nu se aplică nici o etichetă
								x

Data completării:

20.06.2026

Semnătura titularului de curs

R. Amfiteanu

Semnătura titularului de seminar

faras

Data avizării în departament:

20.07.2026

Semnătura directorului de departament

R. Amfiteanu